

GOGOLIN – WYBRZEŻE MORZA WAPIENIA MUSZLOWEGO

To nie żart! U schyłku wczesnego triasu (około 245 mln lat temu) na teren Opolszczyzny wkroczyło morze, w którym osadził się wapień muszlowy. W starych kamieniołomach na północnych peryferiach Gogolina można zobaczyć fragment profilu tej transgresji, obejmujący osady powstałe na pograniczu lądu i morza.

A1: PLAŻA

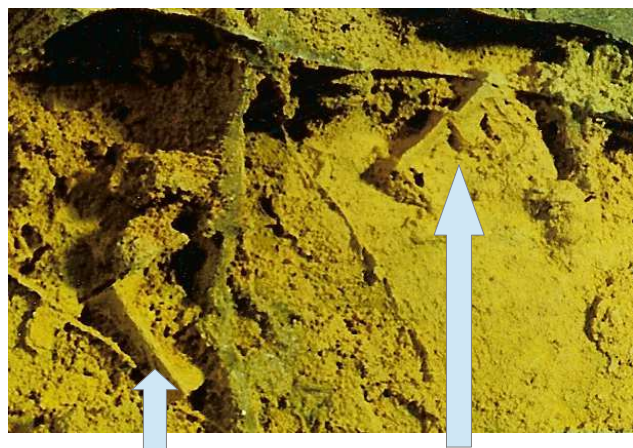
Triasowa plaża gogolińska nie przypominała obrazków z wakacji. Był to płaski obszar zbudowany z mułu wapiennego, którego powierzchnia silnie parowała w gorącym i suchym klimacie podzwrotnikowym. Wskutek tego, na powierzchni tworzyły się szczeliny z wysychania, a wewnątrz osadu – kryształy gipsu i soli kamiennej. Minerale te zostały później zastąpione węglanem wapnia i w takiej formie pseudomorfoz przetrwały do dziś. Pomimo nieprzyjawnego życia środowiska, w pobliżu linii brzegowej mieszkaly niewielkie zwierzęta: małże zagrzebujące się w osadzie (*Costatoria costata*), ślimaki (*Omphaloptycha*) oraz polujące w morzu gady – daktylozaury i nothozauury.

A2: PRZYBRZEŻNE PŁYCIZNY

Na przybrzeżnych płyciznach życie kwitło już niemal w pełni. Dno morskie zasiedlały liczne gatunki małżów (*Myophoria*, *Gervillia*, *Entolium*, *Plagiostoma*, *Hoernesia*), ślimaków (*Omphaloptycha*), liliowców (*Dadocrinus*), stawonogów (ślady *Rhizocorallium*) i robaków (ślady *Planolites*), a w toni wodnej pływały ryby i drapieżne gady.

A3: PŁYTKIE MORZE

Nieco dalej od brzegu gromadził się drobnoziarnisty osad wapienny, ale podczas sztormów fale morskie zmywały szczątki szkieletowe z przybrzeżnych płycizn i osadzały je tutaj w formie kilkucentymetrowych warstewek przepchnionych skamieniałościami. Górną powierzchnię tych warstewek tworzy bruk muszlowy zbudowany ze szkieletów tych samych zwierząt, które widzieliśmy w punkcie A2.

Pseudomorfozy po kryształach soli kamiennej. Szczeliny z wysychania (wielokątne spękania) i pseudomorfozy po kryształach gipsu (owalne twory na powierzchni).

Fragmenty łądyżki liliowca z rodzaju *Dadocrinus*.
Bruk muszlowy zbudowany ze skorupki małżów z rodzaju *Entolium* (bardziej okrągłe) i *Gervillia* (silnie wydłużone).

Musze
małżów
z rodzaju
Plagiostoma.

Muszla ślimaka z rodzaju *Omphaloptycha*

Szkielet gada morskiego
z rodzaju *Nothosaurus*.

Kości gada morskiego z rodzaju *Dactylosaurus*.